

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrico:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . . K 30—	celo leto naprej . . . . K 55—
pol leta . . . . . 25—	za Ameriko in vse druge delnice: . . . . .
četr leta . . . . . 12—	celo leto naprej . . . . . K 60—
na mesec 4-50	

Vyslanjenje glede insercij so naj priloži za odgovor dopisnicu ali začinka.
Upravnalstvo (spodaj, dvočka levo). Knafelova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izjava več dan zvezčev izvzemlji nedelje in prazniki.

Inserci se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor; enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vin.

Pri večjih insercijsih po dogovoru.

Novi naročalci naj pošljajo naročino vedno po nakazniku. Na same plemene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor izdati.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se bodi ponji:
celo leto naprej . . . . . K 48— | četrt leta . . . . . 12—
pol leta . . . . . 24— | na mesec . . . . . 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Upravnalstvo: Knafelova ulica št. 5 (v L. nadstr. levo), telefon št. 84.

Bosniaca.

Z novim zajedniškim finančnim ministrom Spitzmüllerjem je tudi Bosna dobila novega svojega šefa. Madžari, ki smatrajo Bosno od Kalaya sem za svojo, so zelo simpatično pozdravili novega moža. To kaže, kam »pes tacco moli«. Za Bosno se vodi že dolgo časa tihota a zelo odločna borba med Avstrijo in Ogrsko. Spominjam se, kako so svoječasno napadali Ogrski Körberja, in v vojni so se i za Hrvatsko z vsemi štirimi branili »sistema Potiorek«. Spitzmüller sicer ni Madžar, ali vsaj ni miti Bärnreither, avstrijski centralist, marveč goreč pristaš dualizma in deljene oblasti.

Bosna je vse ponudbe doslej enočno odklanjala, akoravno je Wekerle nekoč Seidlerju uradno sporočil, da je 80 odstotkov Bosancev za zedinjenje z Madžari. Zato gre sedaj Tisza dol, da čuje, ali so Bosanci sedaj res postali takšni Jugoslovani, ali se samo tako delajo. Gotovo je, da nosi večji politik seboj mnogo lajnih obljub in tudi za vsak slučaj precej strašil.

Vsi bosanski Hrvati in Srbi so za državo SHS, med frankovci - Stadlerovci vlada razcepljenost in neodločnost, zlasti z ozirom na »novou uvedbo«, o kateri se še doslej niso mogli dovoli orientirati, a med Muslimani vre. Aronautovi je zelo osamljen, mlada intelektualna skoro vsa na naši strani. I socialisti se obračajo po primeru hrvatskih in slovenskih socialističnih demokratov v realno razumevanje svetovnega položaja in za narodno zajednico. Dočim si Tisza še obeta, da najde primernih organov za svojo politiko v Bosni in zlasti, da uredi glave frankovcem, a mogoče tudi katerimkoli Srbam, za katere misli Tisza, da bi se ž njimi morda dal voziti, je jedina nuda peštanske širše politične javnosti gospod Smailagić Salihbeg, ki je v zadnjem broju »Uj Nemzédeka« zopet objavil članek, v katerem obča, da se bo boril za zadnje kapljice proti jugoslovanskim in za - bosansko idejo. Hrvatski listi pišejo, da tega gospoda sploh ni, marveč da je to apokrifna osebnost a drugi zopet, da je to nekakov »shonestapler«, ki si je dal članek napisati, ga podpisal in nato potegnil novice, a v ostalem da je to nekakšen konfident in obskuren skribent. Ne moremo kontroliратi obeh verzij, a sigurno je, da je ta beg politične uteha, ki jo Madžaram lahko mirne duše in nekoliko škodoželjno privoščimo.

Graf Tisza bo, kakor vse kaže, doživel v Bosni svoje »modre čudež«. In če pride za njim gospod baron Spitzmüller, ga bodo Bosanci že dobro potegnili. Dunaški in budimpeštanski državniki naj si preberejo načrtni zagrebški članek o pasivnih taktilki molčečnosti, pa bodo morda nekoliko modrejši, nego so bili do sedaj. Spitzmüller posebno se naj nikar ne zanaša na brzojavko senilnega nadškofa. Stadlerjev žegen je Blažev žegen.

Po Makarjevem procesu.

Zagreb, 18. septembra.

Makarjeva afera je tudi na Slovenskem znana. Nikola Makar, trgovec v Karlovcu, je tihotapljal pri Metliku iz Hrvatske 2 vagona masti na izvoznicke, ki so bile pri hrvatski vladi ukradene in na katerih so bili falsificirani podpisi: več železniških in občinskih funkcionarjev je podkupil s svojimi po 100 do 200.000 K. Ko se je tihotapljal že posredoval, se je polakomil denaria in zahteval od podnjenih železničarjev, da mu denar vrnejo, vseledesar se je vsa zadeva razvedela. Vsi udeleženci so prišli v zapor, razven enega, ki se je s samomorom odtegnil roki pravice.

Toda pravica ima zavezane oči. Izvoznicke so bile ukradene in podpisali falsificirani, toda sodišče je vse obtožence oprostilo. Tu vzbujata ogroženje in vse vprašuje: Kam plovemo, kdo je kriv?

Upravna oblast, vlada, je napravila vse, kar je mogla. Dala je krive za preti, odsedeli so po pol leta v preventivnem in preiskovalnem zaporu, a sodnija jih končno oprosti vključ dokažom. Zahidivo je pa to: Makar se je najprej obrnil na dr. Dušana Popovića, da ga branii, a ta je odklonil. Obrazmo je potem prevezel frankovski leader dr. Aleksander Horvat, a razpravo je vedil glasoviti Frankovski Kosutic. Ta je znan preiskovalni sodnik iz veleizdajskih procesov, in ugotov-

ljen je, da je mož ne samo vodil preiskavo, nego i - sestavljal obstožnico javnemu otožitelju. Tudi je mož imenovan v znamen pred kratkim objavljenem Rauchovem memorandu. Ta figura je torej vodil Makarovo razpravo, a zagrebška javna tainost je, da je pri Košutiju vysal otožnec oproščen, čim ga branii Horvat. Da pri malo energičnem predsedniku sodnega stola ni težko dosegči, da vodi Košutić baš ono razpravo, za katerega se zanima, je samo voda na frankovski milin.

Zakaj, da so se Frankovci zanimali za Makarovo zadevo? To ni težko uganiti. Prvič stvar nese. Govori se, da je dobil Horvat 100.000 K. Nagrade za obrambo, a dobil je gotovo še več, kajti tihotapek, ki lahko izplača okrog pol milijona kron samo za podkupnino, je gotovo knežje nagradil svojega odvetnika, ki se mu jo po koneksijah in političnih prijateljih posrečilo ogoljati Pravico. Nič čudnega ne bi bilo, če se potrebuje glasovi, da je obramba stala Makaria tudi 300.000 K. Vsekakor je zanimaiva govorica, da je predsednik razprave Košutić naravnost teroriziral oba sodniški kolega v nefavni seji, pri posvetu, in tima, ko sta hotela izprava votirati za obsodbo, sugeriral s svojo sofistično sposobnostjo svoje mnenje. Toda denar - končno je ta ekspenz le odvetnikov, a vsaj navadno ne tudi sodnikov! — ni bil glavno. Za Košutića je glavno politična stvar afere: Javnost naj se nad oprostitvijo zaraža, naj konstatira, da je s podmnenjem, izvoznicami in oprostitvijo v zvezi koalicija, da je sedanjii režim režim korupcije, obogatjanja, nepoštenosti. Makar naj bi bil živ dokaz za to, da narodna vlada ni na mestu ne samo iz političnih razlogov, nego tudi iz moralnih in gospodarskih. In to Frankovci trde v svojih večnih denunciacijah in lažeh proti banni in koaliciji.

Toda to pot se bo bat ohrenil in pljunek priletel v lice onemu, ki ga je izpljuni.

Koaliciji moramo očitati samo to, da ni v prošlem letu svoje vlade dovoli energično nastolila, da ni izčistila gnilobne iz prošlih časov in rešila narod izdajalcev, kakor so Accurti. Košutić in neki drugi. Ravnodol od tod na je prišel sedaj opasen napad: Samo obrekui, vedno bo kai obviselo, zlasti v sedanji business - atmosferi Hrvatske. In nadejamo se: V mesecih, ki pridejo, naj se izvrši proces, da pridejo na vsa odgovornja in javna mesta, ljudje narodni in čisti, brez preteklosti kakega Košutića in Horvata, brez sodnikov veleizdajskih procesov, brez konfidenčnih v podnjenega. Ako ima politika pasivizm in konservativizma, v parlamentarni in avtonomni zemlji upravljanje, potem se mora to opravičenje najti le v tem osloboditvji naroda od pokvarjenih in konfidentskih elementov in v nameščenjem ljudi, kajih politično preprčanje in neokališki karakter garantiра, da bo naša bodoča uprava ne samo narodna, nego i dobra in čista.

Uradni odgovor Združenih držav na Burianovo noto.

Dunaj, 19. septembra. (Kor. urad.) Dunajski švedski poslanik je izročil današ v zunanjem ministrstvu besedilo odgovora vlade severoameriških Združenih držav na noto avstro - ogrske vlade z dne 14. t. m. Ameriški odgovor se glasi:

»Cast mi je, da potrijuem prejem Vašega dopisa z dne 16. septembra, s katerim ste mi izročili noto avstro-ogrsko vlade, ki predlaže vladam vseh bojujočih se držav, naj odpošlejo delegate k zaupniku in neobveznim razgovorom o temeljnih načelih mirovnega sklepa. Obenem je nota predlagala, naj se delegati pooblastijo, da se obvestijo medsebojno o nazirjanju svojih vlad glede teh temeljnih načel, ter se dajo odkrita in prostodušna pojasnila o vseh onih točkah, ki so potrebe natančnejšega označenja. Odgovarjajo na Vaš dopis, se Vam dovoljujem naznati, da sem sporolj vsebino Vašega obvestila predsedniku, ki me je pooblastil, da Vam naznam, da smatram vladu Združenih držav možen samo en odgovor na avstro-ogrski predlog, da je namreč ponovno in v vso odkritostrostjo objavila pogope, pod katerimi bi se začele Združene države pogratiti o miru. Vlada se ne more in se noče muditi z razpravljanjem o predlogu, da se vrši konferenca o zadevi, v kateri je tako jasno označila svoje stališče in svoje načine. — Lansing.«

Amsterdam, 19. septembra. »Times« poročajo iz Washingtona, da se vsa ameriška javnost strinja z Wilsonovim odgovorom na avstro - ogrsko noto. Odgovor po-

vsod odobravajo in pozdravljajo, tako da ga je smatrali za odgovor vsega ameriškega naroda.

Italijanska odklonitev.

Rim, 19. septembra. (Kor. urad.) Agencija Stefani priobčuje naslednjo uradno izjavo: Italijanska vlada pozna dosedaj avstro - ogrsko mirovno noto samo iz teksta, ki so ga razširile brzojavne agenture. Ako je besedilo dunajskoga c. kr. korespondenčnega urada natančno, potem je italijanska vlada mnenja, da bi ustvaril avstro-ogrski predlog samo videz mirovnih pogojanih brez resnične vsebine in brez verjetnosti praktičnega uspeha. Nedavne izjave nemških in avstro-ogrskih državnikov izključujejo še vedno vsako teritorialno koncesijo in vztrajajo na kričnih, v Brest Litovsku in v Bukarestu sklenjenih pogodbah. Te izjave onemogočajo vsako plodno razpravljanje o miru. Ententa in združene države so že dovoljno označile svojo iskreno željo po pravičnem miru in obenem tudi glavne temelje, na katerih naj se ta mir zgraditi. O teh točkah avstro-ogrsko noto molči. Ravnotako molči tudi v zadevi italijanskih zahtev, ki so dobro znane in katere so alijanci priznali. Te zahteve streme za določitvijo narodne enotnosti potom osvoboditve italijanskih narodov, ki žive sedaj samo še v avstro-ogrskem hlapčevstvu. Dokler ne prizna avstro-ogrsko vlada teh šečinalno italijanskih ciljev, kakor tudi drugih splošnih in posebnih ciljev, za katere se borijo alijanci solidarno, Italija ne bo ustavila boja, ki naj pribori človeštvo boljši in varnejši podlagu za trajen mir, zgrajen na svobodi in pravičnosti.

Lagano, 19. septembra. Italijanski listi označujejo razpravljanje o miru za nevarno za vojaško disciplino alijancnih narodov. Vatikanski »Osvartore Romano« k noti ženi zavzel stališča, ker ista do včeraj v Vatikanu še nista izročena. Tudi rimski parlamentarni krogi se izražajo zelo previdno.

Avstro - Ogrska vstraja na mirovnom predlogu.

Dunaj, 19. septembra. (Kor. urad.) Uradno se razglasa: Po dosedanjih poročilih iz inozemstva se ne da več dvočiniti, da bo avstro-ogrski predlog glede zaupnih pogovorov splošno odklonjen. O vzkrokih, ki so merodajni za stališče entitativnih vlad, se bo dalо govoriti še po tem, ko bomo imeli pred seboj uradne odgovore na Burianovo noto. Dosedaj je razpravljal obširno o našem predlogu samo minister Balfour. Ravno njegova argumentacija pa je dokaz, kako pravilno presoja predlog našega zanajrega ministra situacijo, in kako potrebna je predlagana konferenca, da odstrani splošno zmedenost, ki obvlada danes duhove. Ako bomo razpravljali o mirovnom vprašanju pod pritiskom velikih zvezničnih fraz in razburjenih strasti, gotovo ne bomo prišli do povoljnih rezultatov. V izvajanjih g. Balfourja je mnogo prenagljenih sklepov o stališču centralnih sil napram konkretnim mirovnim vprašanjem. Te prenagljene sklepe bi si bil lahko prihranil, ako bi si preskrbel pravilne informacije v zmislu Burianovega predloga. Še le potem, če bi prišel na podlagi medsebojnega razgovora do zaključkov, ki jih zdaj že predpostavlja, še le potem bi imel pravico na ta način govoriti o namenih četverozvezje, kakor je to storil sedaj. Skoro gotovo pa bi imel priliko, da bi se pri razgovoru prepričal o ravno nasprotjem. Le ako bomo razpravljali o miru pod takimi zunanjimi razmerami, ki ne bodo stale pod vplivom strasti, bomo mogli doseči napredek, ki je v interesu celega človeštva. Avstro-ogrsko vlado vztraja zato na svojem predlogu.

Hindenburg o mirovni noti.

Feldmarschal Hindenburg je izdal na armado oklic, v katerem jo pozivajo, da naj vztraja kljub avstro - ogrskemu mirovnemu predlogu v svoji bojni vztrajnosti. Tudi če res pride do mirovnih razgovorov, se bodo vojaške operacije nadaljevale.

SVICA NE BO POSREDOVALA.

Luzano, 19. septembra. »Journal de Genève« poroča: Švicarski vladi je došel predlog, naj oficijalno podpira avstro-ogrski korak in ponudi obema strankama svoje posredovanje. V vladnih krogih pa so mnenja, da bi bilo posredovanje v današnjih razmerah brezuspešno in tudi neumestno. Francoska in angleška javnost bi občutila intervencijo kot proti sebi naperjeno sovražnost.

FRANCOSKI GLASOVI.

Pariz, 19. septembra. Časopis je slovensko odobrava včerajšnji vojni govor ministrskega predsednika Clemenceaua v francoskem senatu. Govor označujejo za odločilen in mojstrski.

Pariz, 19. septembra. Socialistično glasilo »Viktoire« piše o mirovem predlogu: Avstro - ogrska vlada se obrača sami na navidezno do Wilsona, Clemenceaua, Lloyd Georgea in Orlanda. V resnicu je namentejena preko glav teh v drugih državnikov, delavske razredom in naprednjim strankam zapadne Evrope. Na Dunaju in v Berlinu veda, da se Francije ne bo dalo dobiti za kompromisni mir, dokler je Clemenceau na krmilu.

Ako bi se jim pa posrečilo, da vzbudi v parlamentu stranke levice s svojim mirovnim manevrom, kdo ve, ce ne bi Nemčija in Avstrija svojima balkanskih zaveznikom potem le še odtekli zasluzeni kazni. In četudi se to ne posreči, bi bilo že naravnost mojstrsko delo, če bi zanesli zmeščajno med entente armade. In to ravno v trenutku, ko lahko zada vojna ofenziva smrtni udarec Hohenzollerncem in Habšburzancem. Italija hoče brezpogojno Trident in Trst, kakor hočemo tudi mi brezpogojno Alzacijo - Loreno.

Nova kravna bitka na zapadu.

Na Hindenburgovi črti.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 19. septembra. (Kor. urad.) Za padno bojišče. Armadna skupina prestolonaslednika Ruprehta in go.

v. Böhna: Severozahodno ob Bischchofsmo izčistili one štiri dele naših jarkov, ki so ostali po bojih 9. septembra v sovražnikovih rokah in smo vjele 136 Belgijcev. Med Yperom in La Basséem življenejsje pozvedovalno delovanje. Severno od Armentieres in južno od kanala La Bassé smo zavrnili sovražne delne napade. V odseku ob Havrincourtu močnejši artiljerijski boji. V krajnih bojih smo vjele več sovražnikov. Angleži so začeli vnovič napadati naše postojanke pred Siegfriedovo črto v odseku ob Havrincourtu.

Ronson in Epehy ter prodile v veliki globini naprej. Severno od Piesesa je napadla 21. divizija odsek ob gozdu, ki smo ga 21. in 23. marca 1918 v veliko hrabrostjo branili. Divizija je vdrla v svoje starke ter zavrnila močan protinapad. Izvršila je nato sunek preko svojih prejšnjih jarkov, vjele nekaj sto mož in vplivali celo nemško baterijo s konji vred.

Na levem napadnem kruhu so zavezle angleške čete zadnji ostanek visoke planote ob Gouzeaucourta. Čete so dosepole do kraja in preko izhoda iz Villereta. Nad 6000 mož ter neštehto strojnih pušk je ostalo v naših rokah.

vedli kot cesto, ki teče tik mimo Laffauxa in skozi Chavignon. — Vas Manheule ali leži: km južno od mesta Etain ali slabe 3 km severo - zapadno od trga Fresnes, ob veliki cesti Verdun - Metz.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

18. septembra. Danes zjutraj ob 5. so naše čete tretje in četrte armade napadle na fronti 6 milij od Holona do okolice Gouzeaucourta s popolnim uspehom. Med hudim dežjem so zavezle sovražne pozicije v naskolu. Izvršile so sunek preko širokega sistema jarkov iz meseca marca 1918 ter so zavezle stare obrambne naprave Hindenburgove črte v širokih odsekih. Na naši desni so zavezle angleške in škotske čete Renoy in Berconcourt. Nalelete so na močan sovražni odpor na skrajnem desnom kruhu ter ta odpor zlomile. V centru na desni strani je druga avstralska divizija zavezala vasi Fileret in Hargicourt. Prodriajoč s posebno odločnostjo so se te čete ustavile v starih, prednjih nemških pozicijah vzhodno in južno od Bellecourta, ko so vdrla na fronti treh milij v sovražne obrambne naprave. V centru na levem so zavezle angleške čete iz vzhodnih grofij in Londona Ronson in Epehy ter prodile v veliki globini naprej. Severno od Piesesa je napadla 21. divizija odsek ob gozdu, ki smo ga 21. in 23. marca 1918 v veliko hrabrostjo branili. Divizija je vdrla v svoje starke ter zavrnila močan protinapad. Izvršila je nato sunek preko svojih prejšnjih jarkov, vjele nekaj sto mož in vplivali celo nemško baterijo s konji vred.

Na levem napadnem kruhu so zavezle angleške čete zadnji ostanek visoke planote ob Gouzeaucourta. Čete so dosepole do kraja in preko izhoda iz Villereta. Nad 6000 mož ter neštehto strojnih pušk je ostalo v naših rokah.

AMERIŠKO URADNO POROČILO.

18. septembra z večer. Razen artiljerijskega delovanja v Loraini in Alziji ni od odsekov, ki jih imajo naše čete zasedene, ničesar poročati. Pri letalskem poletu nad Loraino so premočni sovražni letalski oddelki napadli naše letalce ter po grešamo tri letala.

Ameriški admiral na Angleškem.

London, 17. septembra. Reuter poroča, da je dospel vrhovni poveljnik ameriškega atlantskega brodovja admiral Mayo s svojim štabom v evropske vode in da se je ustavil na Angleškem.

Italijanska ofenziva.

NASE URADNO POROČILO.

Dunaj, 19. septembra. (Kor. urad.) Italijansko bojišče. Na Sette Comuni trajala živahn ognjeni boj. Med Brento in Plavo je ustavil sovražnik svoje napade po težkem neuspehu prejšnjega dne. Med vrhimi četami, ki so v zadnjih bojih krepko podpirane po svoji artiljeriji vedno znova prodriajočega sovražnika zmagavito odbile, zaslužita posebno priznanje ogrska infanterijska polka št. 39 in 105. Pri San Dona in Plave je bil ponocni poskus, prekoraklji reko, zavrnjen z našim ognjem. — Sef generalnega štaba.

Italijanska ofenziva. Iz vojaškega razmotrovanja k poročilom generalnega štaba 19. septembra: S približno 4 ali 5 divizijskimi pričetki napad Italijanov na naše gorske pozicije med Brento in Plavo ni dal napadalcu nikakega uspeha. Tridnevna besna bitka je končala s popolno zmago našega orožja. Boji so včeraj ponehali. Nasproti temu pa trajala artiljerijska bitka na visoki planoti Sette Comuni z neznanjano silo. Napad italijanskeς infanterije se pričakuje neposredno. Paralelno s tem z znanimi četami pričetki napadom v gorovju se vrše v ravni najprvo manjša podjetja nasprotnika, ki imajo priznavati nameravani nastlivi prehod čez Plavo. Večkrat so bili zadnje dni preprečeni sovražnikovi poskusi, da bi spravili čez reko večje enote. — Iz Lugana, dne 19. septembra: Agenzia Stefaniča poroča iz Washingtona, da se je ameriški član kongresa Tilman vrnil iz Evrope, kjer je posetil antentne fronte, in ga je sprejel Wilson. Svetoval je Wilsonu nujno, naj odpolje veliko ameriško armado na italijansko fronto. — Naši nihče ne ve, kako dolgo bo trajal mir.

Tudi danes sliši po mestu še mnogočrat streljanje. Ako se mudri ponoči pri odpretem oknu, bo si slišal brezvonomo več ali manj strelov. V centru mesta sem naletel na streljanje tudi pri belem dnevu.

A nihče se za to več ne brig. Vsa gremirno svojo pot, ker ve, da je večina strelov oddana v zrak. Trockij je izdal strogo prepoved nepotrebne streljanja, ki pa ne zaleže veliko.

Hotel Metropol, nekaj luksuriozno zbirališče mednarodne publike, kjer so se mešali med seboj rусki trgovci v plavih kantafih z nemškimi diplomati in angleškimi »Ladies«, je danes z Kremlom prvo zbirališče sovjetov. V njem se nahaja komisariat za zunanjega politiko, oddelki Rdeče garde in najrazličnejše druge institucije proletarijatske republike. Tudi on nosi stebove topovskih krogel, kakor sosedni Kremelj. Pretirane vesti o razdejanju slovenskega Kremlja so k sreči neresnične. Ta centrum in svetinja ruskega naroda sedaj ni več to, kar je bil, ko se stanovali v njegovih palacih še Romanovci. V njem so sedaj nameščeni uradi sovjetske vlade in v njem se nahaja tudi Ljéninova rezidenca. Vsi vhodi so zaprti in zastraženi. S stolpov vzhodno rdeče zastave, sedaj po večini že obledoje in raztrgane. Kremelj stražijo zanesljivi letski bataljoni in v njegovih okolicah, posebno v Aleksandrovih nasadilih, slišiš več letskoga kakor ruskega. Kdo hoče v Kremelj, mora imeti posebno dovoljenje. Burzozaji pa je vstop sploh prepovedan.

Govorilo se je, da je uničena tudi cerkev sv. Vasilija, kar je obžaloval vsak, ki jo je poznal. Vendar stoji — hvala Bogu — še danes ta pestri in dalečen proizvod ruske stavbe umetnosti. Tem več znakov revolucionarnih bojev pa opazimo po drugih mestnih ulicah. V eni najpomembnejših ulic stope še sedaj prazne in mrzle, z razbitimi okni hiše, v katerih so bile nekaj nastavljene nemške firme in ki so bile v času nemškega pogroma po letu 1915 vpletene in razrušene. Slišal sem karakteristično podrobnost iz takratnih nemirov. Mnogožica je navalila na veliko trgovino z umetnostmi. V izložbi trgovine je stala carjeva slika. Ko je množica opazila, je tako opustila svojo namero. Nato je priselj, ki je stal v bližini in odstranil sliko. Mnogožica je na trgovino v tipu navalila, jo vplnila in opustošila. In to je bilo ono ljudstvo, ki je pozneje odstavilo, pregnalo in umorilo carja ter si uredilo diktaturo proletarijata.

Klub vsem razdejanjem je ostala Moskva še vedno lepa. Prostrani mestni deli so polni vrtov in nizkih belih ter svetlozelenskih hiš, ki bi mogle stati tudi v vsakem malem provincialnem mestu. V drugih delih zopet ozke, krive in temne ulice in naposlед moderno mesto na zeleni obali istoimenske reke. V Moskvi je 1000 kapelic in cerkv v vsaki ima po pet do sedem kupol s križem — zlatih, modrih, srebrnih, zelenih in belih, rdečih in srebrnostenih kupol. Knut Hansum je vkljukil, ko se je vrnil iz Moskve: »Pod to množico zlata in srebra bo obledelo vse, o čemur sem kdaj sanjaril!«

Kijev, 19. septembra. O generalu Brusilovu, o katerem se je poročalo, da je bil usmrčen, poročajo iz Moskve, da se je zvezal, da ostane v Rusiji in da ne se odpreje v nobeno izmed ententnih držav.

Danaj, 18. septembra. »Pravda« konstatira, da ogrožanje proti ententi, zlasti proti Angliji v Rusiji vedno bolj narašča.

Odkrili so baje zaroto, kateri stoji na čelu francoski častnik André. Zarotnik so hoteli razstreliti vsa skladšča živil, muncile in vse mostove v Moskvi,

Kodani, 18. septembra. V Vladivostok je doseglo 42 častnikov in 1888 mož ameriških vojakov Čeho - Slovakov na pomoci.

Kovno, 17. septembra. Sovjetska vlada poroča, da so nječe zavezle mesto Rivalinsk, južno od Sisiana ob Volgi.

Zenova, 18. septembra. »Temp« poroča, da so Čeho - Slovaki popolnoma obvladal pokrajin Celjabinsk, Jekaterinograd in Cito. Poveljništvo nad Čeho - Slovaki prevaže najbrže angleški general Knox.

Stockholm, 19. septembra. Pri Kazanji zmaguje zopet Čeho - Slovaci.

Nova zveza ruskih držav.

Zenova, 18. septembra. »Matin« poroča, da se ustavljajo na predlog vlade v Omsku nova zveza samostojnih gubernij: Omsk, Harbin, Vladivostok in Samare, ki so se bile proglašile za samostojne države.

Trockij Čeho - Slovaci.

Moskva, 18. septembra. Kakor poročajo »Izvestja«, obljublja Trockij v posebnem oklicu do Čeho - Slovakov vsem, ki se prostovoljno vdajo, pomilovanje in možnost, živeti v Rusiji, kakor drugi državljanji.

Ljénin.

Zenova, 18. septembra. Iz Ljéninove okolice poročajo, da se je Ljéninu zdravstveno stanje zboljšalo in da je v nedeljo prvič zapustil posteljo.

Dela stanovanja v Petrogradu.

Petrograd, 19. septembra. Danes je vrisilo v Smolnem inštituto zborovanje zastopnikov delavskih sovjetov glede organizacije delavskih komitejev in nastanjenja delavcev v boljših stanovanjih. Na podlagi dekreta o organizaciji delavskih komitejev se sklicuje za 25. september zborovanje vseh stanovalcov, da volijo komite za delavsko hišo. Tobačne tovarne so prešle s 26. avgustom v upravo sekcijs za živila sveta za ljudsko gospodarstvo. Finančno stanje raznih podjetij je pod kontrolo komiteja tovarniških delavcev posameznih tovaren.

Moskva.

Nemški publicist Hans Vorst, katerega je poslal, kakor smo že poročali, »Berliner Tageblatt« v Rusijo, da se pouči o tamkajšnjih razmerah, opisuje v svojem listu na zanimiv način Moskvo in sedanje razmere v mestu. Vorst piše:

Moskva je mesto, ki so se mu divili potniki že od nekdaj. Ruski narod pa je gojil in gojí še zdaj do nekaj istreno ljubezen, spoštovanje in občudovanje. V novejšem času so jo zvali revolucionarni elementi »Rdečo Moskvo«. Ker so iz časa lanskih septembarskih revolucij ulice še danes rdeče vsed številnih strelov, ki so odstranili apneni omet s poslopji in razkrili oporo. Nikdo ne čisti in ne popravlja hiš, v katerih stanuje sedaj po večini delavstvo in drugo prostro ljudstvo. A tudi čas in dež je nista izprala sledov nedavnih dogodkov. Tako stoji n. pr. na Nikitski hiši, v kateri se bili utaborili pristaši Kerjenske vlade. Na hiši se pozajmo sledovi topništva, a vendar ni preveč uničena. Pač je razrušena v okolici cela vrsta posloplje. V celotnem mestu, posebno v središču, naleti so sledov poučilnih bolev. Šipe po izložbah in po oknih so razbite. Ponekod so preluknjane liki situ. Novejši ne dela nujnik. Sa nihče ne ve, kako dolgo bo trajal mir.

Tudi danes sliši po mestu še mnogočrat streljanje. Ako se mudri ponoči pri odpretem oknu, bo si slišal brezvonomo več ali manj strelov. V centru mesta sem naletel na streljanje tudi pri belem dnevu. A nihče se za to več ne brig. Vsa gremirno svojo pot, ker ve, da je večina strelov oddana v zrak. Trockij je izdal strogo prepoved nepotrebne streljanja, ki pa ne zaleže veliko.

Hotel Metropol, nekaj luksuriozno zbirališče mednarodne publike, kjer so se mešali med seboj ruskii trgovci v plavih kantafih z nemškimi diplomati in angleškimi »Ladies«, je danes z Kremlom prvo zbirališče sovjetov. V njem se nahaja komisariat za zunanjega politiko, oddelki Rdeče garde in najrazličnejše druge institucije proletarijatske republike. Tudi on nosi stebove topovskih krogel, kakor sosedni Kremelj. Pretirane vesti o razdejanju slovenskega Kremlja so k sreči neresnične. Ta centrum in svetinja ruskega naroda sedaj ni več to, kar je bil, ko se stanovali v njegovih palacih še Romanovci. V njem so sedaj nameščeni uradi sovjetske vlade in v njem se nahaja tudi Ljéninova rezidenca. Vsi vhodi so zaprti in zastraženi. S stolpov vzhodno rdeče zastave, sedaj po večini že obledoje in raztrgane. Kremelj stražijo zanesljivi letski bataljoni in v njegovih okolicah, posebno v Aleksandrovih nasadilih, slišiš več letskoga kakor ruskega. Kdo hoče v Kremelj, mora imeti posebno dovoljenje. Burzozaji pa je vstop sploh prepovedan.

Govorilo se je, da je uničena tudi cerkev sv. Vasilija, kar je obžaloval vsak, ki jo je poznal. Vendar stoji — hvala Bogu — še danes ta pestri in dalečen proizvod ruske stavbe umetnosti. Tem več znakov revolucionarnih bojev pa opazimo po drugih mestnih ulicah. V eni najpomembnejših ulic stope še sedaj prazne in mrzle, z razbitimi okni hiše, v katerih so bile nekaj nastavljene nemške firme in ki so bile v času nemškega pogroma po letu 1915 vpletene in razrušene. Slišal sem karakteristično podrobnost iz takratnih nemirov. Mnogožica je navalila na veliko trgovino z umetnostmi. V izložbi trgovine je stala carjeva slika. Ko je množica opazila, je tako opustila svojo namero. Nato je priselj, ki je stal v bližini in odstranil sliko. Mnogožica je na trgovino v tipu navalila, jo vplnila in opustošila. In to je bilo ono ljudstvo, ki je pozneje odstavilo, pregnalo in umorilo carja ter si uredilo diktaturo proletarijata.

Klub vsem razdejanjem je ostala Moskva še vedno lepa. Prostrani mestni deli so polni vrtov in nizkih belih ter svetlozelenskih hiš, ki bi mogle stati tudi v vsakem malem provincialnem mestu. V drugih delih zopet ozke, krive in temne ulice in naposlед moderno mesto na zeleni obali istoimenske reke. V Moskvi je 1000 kapelic in cerkv v vsaki ima po pet do sedem kupol s križem — zlatih, modrih, srebrnih, zelenih in belih, rdečih in srebrnostenih kupol. Knut Hansum je vkljukil, ko se je vrnil iz Moskve: »Pod to množico zlata in srebra bo obledelo vse, o čemur sem kdaj sanjaril!«

narodnih pesmi in žel za to obilo povalje. Za lačne in želne so skrbele gospine v gospodinje Ennsa. Tudi za plesašljine je bilo v polni meri preskrbljeno. Akoprov je začelo proti večeru deževju, zavaba ni bila pretrgana. Večer 8. in 9. septembra so igrali vojakom na ljubo v vojaškem domu ob obilni udeležbi, dilektantje gor. strelskega polka, dve prav domaći burki. Vsi igralci in igralci so svoje prav dobro in neprilisno dovršili. Za kratkočas med pavzami je skrbel prav dober salonski orkester, samih domačih moči. Na splošno želje se je dodalo drugi večer izven spreda deklamacija »lakomen pesk, ki je skrbela v polni meri, da so se naš fantje posneto pasmejali. Večer je zaključil moški zbor, z >Vasovavcem, >Lahko noč in >Lepo našo domovino«.

— Vprašanje na gospoda deželnega predsednika. Iz uradniškihgov nam pišejo: Mesece januarju t. l. oddali smo izkaze za nabavo napotrebnejše oblike. Danes smo v mesecu septembru, zima je pred vratimi, toda ob leteki ni sluha ni duha. Zakaj so že nekateri višji uradniki pred meseci dobili naročeno blago? Na Štajerskem se je blago razdelilo že tretič med uradništvo, na Kranjskem pa za večina uradnikov še prvič ni sprejela! Kako nai si uradniki nabavimo potrebne oblike, če itak skromni dohodki ne zadostujejo niti za nakup napotrebnejših živil? Morda mislite gospod deželnemu predsedniku, da državnih uradnikov pod 6. ali 7. činovnim razredom in njih rodbine ne potrebujejo oblačil? Mislite morda, da je ugledno za Vaše uradništvo, če hodi po uradu in izven urada v razdrapanih oblikah? Zadnji čas je, da se ekscelenca pobrigata tudi za prizadeve c. kr. uradnike nižjih razredov.

— Čudno postopanje aprovizacijske odborja za celokupno ljubljansko učiteljstvo. Iz odbora za aprovizacijo učiteljstva nam pišejo: Pod gornjim naslovom je tainik društva vpokojenih učiteljev napadel aprovizacijski odbor, če da se blago ne razdeluje enakomerno. Najprvo očita odboru nepravilno razdeljevanje masti. G. Judnič je dobro znano, kdo je delil mast: znano mu je, da odbor ni imel pri masti ničesar drugega opraviti, nego da je izpristri pri deželnem odboru masti. Znano mu je tudi, da je bil z razdelitvijo pooblaščen nadzornik Lavtičar, kateremu je pri razdelitvi stala na strani še neka druga znana oseba iz učiteljskega stana. G. Judnič je tudi znano, da je nekaj masti razdelil g. Jeglič po 60 K. klic. Kie jo je g. Jeglič kupil in po kateri ceni, o tem aprovizacijski odbor nič ne ve, ker se g. Jeglič brani polozitativno, da je to njegova privatna zadeva. Toliko gleda masti. Gleda vplačila 1. 2. 3. 4. ali več kronic je omeniti le toliko, da so se ti zneski vplačali ne samo za lizitomacije, marveč za mal fond, ki ga mora imeti na razpolago odbor za vsak slučaj, če je treba kaj nabaviti za učiteljstvo. Ozirajo se na to, da je ljubljansko učiteljstvo iz kolegijskega sprejelo v svojo organizacijo tudi vpokojeni učiteljstvo, vsove in srote, da jim olajša po skromnih močeh bedno stanje, je zelo nepravicosivo, da se sedaj napada celo odbor ravno od strani vpokojenih učiteljstva. To naj, državu vpokojenih učiteljev dobro premisli in ker je bil napad javen, naj tudi javno pove, če odobrava postopanje svojega tainika.

— Iz učiteljskih krogov nam pišejo: Doklade so nam dovoljene — dobro. A kaj in koliko bo pomagano? Nai si krimo obliko, ali čevlj, ali kai? Da ima učitelji, učiteljstvo kot civilizirano in razen oblike in hrane tudi kakih drugih potreb, tega menda na višjih mestih ne vedo; torej ne smemo dobiti 100% še manj pa enkratni nabavni prispevek. — Naredbe se pošljajo, a če se kdo zanje brig, komu mar? Odločeno je bilo, da dobi učiteljstvo mesečno 1 kg mesa, potrebno množino moke, t. j. po 6 kg. Moke dobimo po kmetih (vsaj tu pri nas) na vsake 4 mesece. Včeraj n. pr. se je delila i. s. 1/4 kg. Morda vedo kje na kakem merodajenem mestu, za koliko časa naj zadostuje ta kolicina? Meso se je zadnjekrat delilo pred 3 meseci in tedaj se je zadrl občinski očet, da je žandar določil na osebo 2 dkz. — Sola naš se prične! Rada bi le vedela, koliko časa bode mogoče živeti in učiti ob 1 1/2 kg moke — druga itak ne dobimo nič! Še v mirnih časih je moral zadostovati za koso premnogokrat kot suhega kruha in še le po šoli si je bilo mogoče napraviti kaj gorskega. Sedaj pa: pouk do 12. ob 1/1. zopet v šolo — za koso paži na otroke in zraven si misli, da grizeš kos kruha! Ce je aprovizacija za uradniške splošne za vse, ki sami ne pridejajo — zakaj pa za nas ne? Ali je naše delo manj vredno nego drugo? — Zadeva, ki je vredna tudi nekaj besed: Šteje voinih let. Koliko nam med tujih je, ki morajo delati sedaj z malimi presledki dvojno službo: vidi naš nihče. — Nabavni prispevek bi bil rešil maresikoga iz naših vrst trdin verig — dolga. Drugi zopet bi bil mogel obleči sebe in svojice, kupiti jedil in kuriva za zimo. Sedaj pa zopet: od rok do ust! — Sola se pričenja in pojedimo vanjo: potri na duši in telesu, razčapani in lačni. A učitelji — hodi in nabiraj vinarie za Rdeči križ, zbiraj in prosači perila za vojake, azitiraj za vojino posoja. V šoli pa delaj s sveto vmeno v blagorladini — bodočih državljanov, s praznim želodcem in v razdrpanih čimbih! — Učiteljica s kmetov.

— Zopet papirna kriza. Vlada je skršala, dobavo premoga za papirnice na 50% dosedanje množine. To pomeni izbruh nove hude papirne krize.

— Na velik užitek koncerta, ki ga v nedeljo, 22. t. m. v Unionski dvorani priredili resnično izvrstna umetnica Nives Luzzatto sodelovanjem gosp. Ide Luzzatto de Filippis je opetovalo opozarjamo in obisk našemu občinstvu toplo priporočamo. Vstopnice se prodajajo v trafički v Prešernovi ulici 54.

— Stavka v Trstu. Vsled neznenih prehranitevralnih razmer so pričeli v nedeljo stavkati v Trstu vsi mestni nastavljenici: delavci, sluge, uradniki, učitelji, profesorji. Začela so se takoj pogajanja med zastopniki stavkujočih mestnih uslužbenec in zastopniki političnih oblasti ali danes najbržje stavka se ni končana. Gibanje tržaških občinskih nameščencev se je pridružilo tudi

primorsko učiteljstvo. V nedeljo se je vršil v Trstu shod, na katerem se je poročalo o korakih, storjenih za doseg zboljšanja, ali vsi so bili zamaši. Poslali so deputacije k namestniku, kateri je obljubil, da storii vse, da se zadovolje želje občinskih tržaških nameščencev in učiteljstva. Sledil je dolg razgovor o namestnikovem odgovoru, ki je končal s proglastom splošne stavke. Vladni komisar v Trstu je izdal poziv na stavkajoče, da naj takoj nastopijo svojo službo, češ, da so kot javni funkcionari s svojo službeno prisojeno obvezani v to in da življenje občine ne more zastati niti en sam dan. Pozivu se niso odzvali, marveč se vrše nadaljnja pogajanja. Mir se ne kali. Tržaški listov ni že par dni. Danes nam došli uradni list >Osservatore Triestino< od sredne poroča, da so se vršila pogajanja tudi v torek in so se v sredo nadaljevala ter se upa na skorajšnji konec stavke. V sredo smo imeli pravljeno obširnejše poročilo, ali policija je prepovedala vsako besedo o tržaški stavki. Danes pa citamo v >Novicah< vest o teki stavki. Po tem bomo smeli o njej pisati menda tudi mi!

— Pregledovanje stanovanj in ljudsko štetje. Hišni posestniki, najemniki in podnajemniki stanovanj se opozarjajo, da se pritrdne prihodnji teden v Ljubljani komisionalna revizija vseh stanovanj in obenem ljudsko štetje. Pregledali se bodo tudi prostori, ki bi bili eventuelno pripravljeni za zasilnje stanovanja. Revizija se bodo vršila od hiše do hiše po komisarijih, katere bodo za ta posel imenoval mestni magistrat in jim tudi izročili legitimacije. Najemniki stanovanj, v prvi vrsti pa hišni posestniki se naprošajo, da oddajo komisarjem resnične podatke in se opozarjajo, da bi se oni, ki bi napovedali neresnično, klicali na odgovor in se po tozadovnih kazenskih določilih kaznovati.

— Najemniki stanovanj, pri katerih so se svojih revirirale sobe za vojaščino se naprošajo, da imajo te sobe pravljene in se opozarjajo, da jih je pri eventualni nastanitvi takoj in brez ugovora dati mestnemu vojaškemu stanjevalnemu uradu na razpolago.

— Umrla je včeraj opoldne v hiši št. 5. na Elizabetni cesti v Ljubljani po kratici bolezni gospa Jožica Fornazaricava, rojena Pavletičeva iz Mirna, soproga gosp. dr. Slavkota Fornazarica z Bili na Gorškem. Krata smrt mu je iztrzala ljubko ženo kratke mesece po poroki in mu prizadejala neizmerno gorie. Kakor mnogo drugih begunkov položi tudi njo daide proč od ljubljenskih krajev v hladno zemljo. Spoštovanemu gospodu soprogu in Pavletičevi družini naše iskreno sožalje!

— Umrl je v Ljubljani g. Josip Novotny, enoletni prostovoljec četovodija.

— Umrl je v Leonisu v Ljubljani g. Karol Diehl, velenosestnik v Šemborku pri Goričku v starosti 34 let.

— Iz Kamniku nam poročajo: Dramatično — glasbena prireditev Narodne Čitalnice, dne 8. t. m. privredila nas je zopet iz vsakdanjega treznojedoliznega življenja v višje sfere, da smo vsej par ur pozabili skrbti teh hudičev. Isto eno edenje — Bratranec so prizivali naši preizkušni dilettanti pod spremno režijo g. B. prav dobro. Glasbene točke so bile izbrane in očarale so nas docela, za kar hvala in čast salonskemu orkestru pod vodstvom g. Zakičuljčič je prijeten večer ples, kar je bila zopet dobrodošla zabava zlasti za našo žensko in moško mladino, kateri je svetovna vojska prikritila toliko pa vse božijih v človeških postavah pristoječega nedolžnega vesela. Cuje se, da prijeten naša Narodna Čitalnica v proslavo svoje petdesetletnice začetkom oktobra zopet dramatično predstavo. Prav tako: skribpolna sedanja doba zahteva opravljeno tudi nekaj lepe izpremembe, ki nas odtegne vsaj malce realnosti. — a.

— Lov krajevne občine Mavčice se bode dne 23. oktobra 1918 ob 10. uri popoldne pri c. kr. okrajinem glavarstvu v Kranju, soba št. 6 potom javne dražbe v zakup oddal za dobo od 1. decembra 1918 do 30. novembra 1923. Zakupni in dražbeni potrojki so morebitno vpopladi pri c. kr. okrajinem glavarstvu v Kranju med navadnimi uradnimi urami.

— Triglavski Dom na Kredarici. Slovensko Planinsko Društvo naznana, da je Triglavski Dom na Kredarici zavoren in izpraznjen. Posteljna operačna, perilo, odelje, kuhinška oprava in orodje, proviant — z eno besedo — vse premičnine so se prenesle v dolino. Vstop v Dom ali prenočevanje v njem je tedaj nemogoče.

— Jabolčni svet in jagode iz Vinice. Dobili smo iz Vinice na Dolenjskem iz nežne roke dva jabolčna cveta in jagode. Gotovo redkost za sedanji jesenski čas.

— Na velik užitek koncerta, ki ga v nedeljo, 22. t. m. v Unionski dvorani priredili resnično izvrstna umetnica Nives Luzzatto sodelovanjem gosp. Ide Luzzatto de Filippis je opetovalo opozarjamo in obisk našemu občinstvu toplo priporočamo. Vstopnice se prodajajo v trafički v Prešernovi ulici 54.

— Stavka v Trstu. Vsled neznenih prehranitevralnih razmer so pričeli v nedeljo stavkati v Trstu vsi mestni nastavljenici: delavci, sluge, uradniki, učitelji, profesorji. Začela so se takoj pogajanja med zastopniki stavkujočih mestnih uslužbenec in zastopniki političnih oblasti ali danes najbržje stavka se ni končana. Gibanje tržaških občinskih nameščencev se je pridružilo tudi

hrvatskega pevskega društva >Jekac iz Samobora v godbe c. in kr. pešpolka št. 58. iz Zagreba. Začetek koncerta točno ob 5. popoldne. Vstopnina za osebo 4 K. Cisti dobiček namenjen je siromašni deci okraja Brezice in invalidom 53. pešpolka. Po koncertu godba in prostota zabava.

V Gradiču je umrl brivec Rudolf Kurnik.

Umrla je v Göstingu gospa Kristina Koren, narednikova soproga, rojena Goršič.

Velika pošiljatev svilenega blaga izginila. Iz Trsta poročajo, da je na transportu med Trstem in Mariborom ob 31. juliju do 1. avgusta izginila pošiljatev svilenega blaga v vrednosti 300.000 K. Svileno blago je bilo črno, temnovrste in rjavlo, široko.

Od 19. septembra se oddaja pšenična moka, 1/2 kg na osebo, po 2 K 58 vin.

ovseni riž, 1/4 kg na osebo, po 1 K 58 v.

pralno milo, 1/4 kg na družino, kilogram 20 K; toaletno milo, kos 3 krome;

1/4 litra denatur. spirita, na knjigo, po 2 kroni liter. Kava se oddaja od enega otroka naprej. Prosijo se, da se pride takoj po izkaznicu za petrolej, ki se oddaja po slednjem redu: v petek dopoldne št. 1—800, popoldne št. 801 do 1500; v soboto dopoldne št. 1501 do 2000, popoldne št. 2001—2500; v pondeljek dopoldne št. 2501—3000, popoldne do konca.

Od 19. septembra se oddaja pšenična moka, 1/2 kg na osebo, po 2 K 58 vin. ovseni riž, 1/4 kg na osebo, po 1 K 58 v. pralno milo, 1/4 kg na družino, kilogram 20 K; toaletno milo, kos 3 krome; 1/4 litra denatur. spirita, na knjigo, po 2 kroni liter. Kava se oddaja od enega otroka naprej. Prosijo se, da se pride takoj po izkaznicu za petrolej, ki se oddaja po slednjem redu: v petek dopoldne št. 1—800, popoldne št. 801 do 1500; v soboto dopoldne št. 1501 do 2000, popoldne št. 2001—2500; v pondeljek dopoldne št. 2501—3000, popoldne do konca.

Razne stvari.

• Karte na oblike uvedejo v Budimpešti 1. oktobra.

• Svetovni rekord v letalstvu. V Chicago se je dvignil letalski poročnik Keller s senatorjem Clarkeom do 7500 metrov višine in tem postavil svetovni rekord.

• Eksplozija v Wöllersdorfu. Število ponesrečenih delavcev v muničijski tovarni znaša 382. Vsega skupaj je bilo tam zapošljivih 417 delavk. 35 delavk je težko ranjenih.

• Španska bolezni v budimpeštskih šolah. Iz Budimpešte poročajo, da ker je španska bolezni močno razširjena po šolah, namerava šolska oblast šole za dalje časa zaprti.

• Oplenjen vlak. Iz Zagreba poročajo, da se je pred nekaj dnevi ustavil tovorni vlak pred signalno ploščo. Takoj je prihelo 16 ljudi, ki so odprli wagon in vzeli iz njega 17 vreč pšenice. Vojaška straža je streljala in ubila dva človeka, drugi so zbežali.

• Cevlj v Nemčiji po ceni. Vojna poslovnična v Berlinu izgotavlja gorské zimské čevlje usnjatimi podplati, napravi jih okoli 100.000 parov. Cene bodo 6 do 8 mark. S cevlijami se preskrbe tudi otroci. Kako je pa pri nas? Ljudje bodo morali po zimbi nositi?

• Topniki motorji v ententni armadi. Iz Švicerije poročajo, da dobijo ententne armade v kratkem važno razobiljanje v topništvo. Gre namreč za majhen oklopni motor, ki bo vozil topove majhnega kalibra. Poskusili so ga dobro obnesli. Motor je zavarovan proti izstrelkom topov srednjega kalibra.

• Požar v brzovlaku Dunaj — Gradec. V počasnem vozlu in v vozlu za zavode v včerajšnjem dnevnem brzovlaku med Dunajem in Gradcem je nastal požar malo pred vstopom postaje Breitenstein, ki je hitro segel na načelo zavode in počne pošiljanje. Kakor je bil načel požara, je vse zgorjelo. Požar je nastal požar na zavodu za izvozno pohodje z Ogrske glede premoga, ki je izvrsila izpolnila.

• Izgredi v Sologradu. Sedaj je počelo tudi v Sologradu. Uradno se poroča, da je delavstvo v mestu in na delži včeraj v svrhu, da demonstrira proti prehranjevalnim razmeram zlasti v glavnem mestu, stavkajo. V mestu so počivali dopoljni vsi obrati, trgovine so bile zaprte. Delavstvo z ženami in otroki je šlo pred poslopje delžne vlade. Deželni predsednik je obljubil depuracijo, da bo storil gledati načel, ki je pred vsega obnoviti razdelitveni klinje uvozne premoga. Po novem načelu za razdelitev premoga bi moral biti za preskrbo cele industrije (brez industrije, ki proizvaja živila) na razpolago dne 26.000 ton. Nikakor pa ga nismo toliko, vsled česar bodo n. pr. steklenia in keramična industrija omejile svoj obrat. O križi v sladkorni industriji vsled pomanjkanja sladkorja smo že omenili. Sladkorna industrija se ni mogla do sedaj založiti v večjimi množinami premoga in sedaj bo pride se sezona, ne bo mogla podletati vseh sirovin.

Za živila se zamenja

dobro ohraneno modko kolo in z italijanskimi še stariimi gumiji. Poizve se v gostilni pri Sv. Krišču štev. 56, Tomšičeva pri Ljubljani.

Sprejme se dijakinja na stanovanje in hrano.

Piata deloma v Živilih. — Poizve se v upravnosti »Slov. Naroda«, 4993

Proda se

5000 Mtr. dobrega sednega mosta. Kje, pove uprav. »Slov. Nar.« — 5008

Dijaka

iz boljše hiša sprejme na hrano in stanovanje učiteljske rodbina. — Po- sebna soba ter električna razsvetljava. Naslov pri upravi »Slov. Nar.« — 4995

Sprejme se takoj dobra kuharica

proti visoki plači delomali tudi obleki. Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda« pod: »visoka plača in obleka 5027«.

Sprejme se takoj izurjena hišna

proti visoki plači deloma tudi obleki. Kje, pove uprav. »Slov. Nar.« — 5020

Kontrolna blagajnica,

prevzema dobavno naročila za živila ter vseh vrst les in drugo blago po točni dobavi proti akreditivu v Län- derbanki v Gradcu. — Franz Walch, Bagutti pri Gradcu št. 103. — 5004

Nova hiša z vrtom

Poizve se pri A. Čuk, Brod 13, p. Dol. Logatec. — 4997

Engrosna in eksportna trgovina

prevzema dobavno naročila za živila

ter vseh vrst les in drugo blago po točni dobavi proti akreditivu v Län-

derbanki v Gradcu. — Franz Walch,

Bagutti pri Gradcu št. 103. — 5005

Nestni pogrebeni zavod v Ljubljani.

Brez posebnega obvestila.

Absolviran šestojec

želi vstopiti na aspiranta v kake lokarno. — Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«, 5015

Za dijakinja se išče stanovanje s hrano.

Cenjene ponudbe pod »Nestna stranka 5024« na uprav. »Slov. Nar.« pod: »stanovanje takoj 5023«.

Proda se

5000 Mtr. dobrega sednega mosta. Kje, pove uprav. »Slov. Nar.« — 5008

Dijaka

iz boljše hiša sprejme na hrano in stanovanje učiteljske rodbina. — Po- sebna soba ter električna razsvetljava. Naslov pri upravi »Slov. Nar.« — 4995

Sprejme se takoj dobra kuharica

proti visoki plači delomali tudi obleki. Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda« pod: »visoka plača in obleka 5027«.

Sprejme se takoj izurjena hišna

proti visoki plači deloma tudi obleki. Kje, pove uprav. »Slov. Nar.« — 5020

Kontrolna blagajnica,

prevzema dobavno naročila za živila ter vseh vrst les in drugo blago po točni dobavi proti akreditivu v Län-

derbanki v Gradcu. — Franz Walch,

Bagutti pri Gradcu št. 103. — 5004

Nestni pogrebeni zavod v Ljubljani.

Brez posebnega obvestila.

STANOVANJE

obstoječe iz 1 sobe in kuhinje, event. nemebrovana soba, se išče za takoj ali pozneje. — Ponudbe pod »Nestna stranka 5024« na uprav. »Slov. Nar.« pod: »stanovanje takoj 5023«.

Ena ali dve meblirani SOBI

in kuhinje se išče za takoj. Pismene ponudbe na uprav. »Slov. Nar.« pod: »soba takoj 5024«.

Prodam navadnega, 2 leti starega braka

rečekaste barve, porabnega za gnojno vaskovrste divjadičine, največemu no- nudniku. Ponudbe pod »Slov. Nar.« na upravnosti »Slovenskega Naroda«.

300 dron nagrade

debi, kdor mi za takoj ali za začetek oktobra preskrbi v mestu Ljubljani, lepo, pravno stanovanje z najmanj 3 sobami, kuhinjo in pritiklinami. Naslov pove uprav. »Slov. Nar.« — 4991

Gospodična

slovenske narodnosti, ki bi poučevala 10 letno deklico nemškega jezika in klavirja, in ki bi tudi pomagala neko- liko pri gospodinjstvu, naj pošije po- nudbo s sliko in zahtevo piše na naslov: S. Maljković, trgovac, Nov- aka, Slavenija. — 5016

oddajo se v popolno oskrbo**3 dečki.**

Kdor je pripravljen vzeti katerega, naj naznani svoj naslov na županstvo TRŠIC. — Za placič dobi vojaško dr- žavno podporo. — 5026

Meblirano stanovanje

2 sobi, kabinet, kuhinja, kos vrtja, v Sp. Šiški, Celovška cesta 77/I, se odda s 1. oktobrom. Pismene ponudbe na upravnosti »Slov. Nar.« pod: »Vojna pošta 4937«.

Prodam stojet PARNI KOTEL

15 m² kurilnega prostora, 8 atmosfer, z vso armaturo in ležeči Langen & Wolff benzino motor 6—8 HP vse v popolno dobrem stanju. Anton Boršnjak, Žetetična. — 4961

SUHE GOBE

nemešane, jedilne, same jurčke, isto- čen med, vosok, brezjevje olje, razna domača izgibanja, kuhanje itd. kupi vsako množino po najvišjih cenah.

M. Rant, Kranj. Prodaja: vino, žganje 1. t. d. — 4959

Brez posebnega obvestila.

Brez posebnega obvestila.

prejme se takoj Sluga

v Kino Ideal.

Kupi se dobro ohranjen**motor na bencin**

3—5 HP in žensko kolo za dvanaest- letno deklico. Istromat se zaradi dru- žinskih razmer prodaja ali zamenja za živila nekaj porila. Cenjene ponudbe in vprašanja na naslov F. FASIN, Knafeljeva ulica 5 od 9.—10. dopolne in od 3.—4. popoldne. — 4969

Svetovnoznan**Preblavsko SLATIN**

oddaja posamezne zaboje in tudi večji množine v poljubnih steklenicah: 4793

Franz Slatar, zalogaj piva Ščedra, Ljubljana 7. — V mestu se dostavlja brezplačno na dom, prazne steklenice in zaboje se po dnevni ceni jemijo nazaj.

KNJIGE

za vse ljudstvo in srednje kolo ter čoleko potrebščino

Narodna knjigarna, Ljubljana,

Prešernova ulica 7.

Brez posebnega obvestila.

Nestni pogrebeni zavod v Ljubljani.

Brez posebnega obvestila.

STANOVANJE

obstoječe iz 1 sobe in kuhinje, event. nemebrovana soba, se išče za takoj ali pozneje. — Ponudbe pod »Nestna stranka 5024« na uprav. »Slov. Nar.« pod: »stanovanje takoj 5023«.

Kupilo se:

slovenska in nemška antikvarna knjige, tudi cele zbirke. Pisme-

ne ponudbe na uprav. »Slov. Nar.« pod: »stanovanje takoj 5023«.

Prodaja se ozir. zamenja za živila**VOLNENO blago**

za moške ali ženske ali suknje. — Nestni

pove uprav. »Slov. Nar.« — 4948

KUHARICO,

več tudi samostojnega gospodinjstva,

češča za čas od 15. oktobra dalje

mlad samec, uradnik na Dolenjskem.

Kje, pove uprav. »Slov. Nar.« — 4979

Prešernove slike

prodaja in pošilja po pošttem poštevju

Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena alkni 6 kron.

Preda se popelnoma novo**POHIŠTVO**

za mobilirano sobo z dvema poste-

lijama ter vsemi drugimi pritiklinami.

Nestni pove uprav. »Slov. Nar.« — 4832

Prazne vreče

vsake vrste in suhe pobe kupuje

vedno in v vsaki množini ter plačuje

po najvišjih dnevnih cenah tr. firma

J. Kušlan, Kranj, Gorenj.

Proda se VELIKA OMARA

pripravna za kako trgovino ali veliko

gospodinjstvo. — Naslov pove uprav. »Slov. Nar.« — 4955

Postranski zaslugek

se nudi osebi, ki bi prevzela pri ne-

kem društvu pobiranje članarine in

razenje društvenih razglasov. Pogoji

je vodljivost in poštovanje. Pismene

ponudbe naj se pošiljejo na uprav.

»Slov. Nar.« pod: »Vestnost 4934«.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi

oljnate portrete na platno

izvršuje umetniško po vsaki foto-

grafiji. — 185

Davorin Rovšek

pri fotografski in povečevalni zavod

v Ljubljani, Koledverska ul. 34 a.

Preklic.

Podpisana Kati Ovsec preklicu-

jem s tem popolnoma neosnovano ža-

litve, ki sem jo govorila o gospodu

R. Kogvarju, ravatelju »Kranjskega

deželnega mesta za vnovčevanje ži-

vinev v Ljubljani, zapeljana po neču-

venih, nerensčim in lažnivih vesteh,